

**A XV. Szentimrevárosi Szellemi-lelki Hétvége elhangzott
előadásainak összefoglalója
2009. november 20-21.**

Mottó: Kitérésai pontok Magyarország erkölcsi mélyrepüléséből

A hagyományos Szellemi-lelki Hétvégét ebben az évben az Albertfalvi Keresztény Társaskör szervezte a Szent Margit Gimnáziumban, együttműködve a Szentimrevárosi Egyesülettel és a Karolina Egyesülettel. A programnak nagy érdeklődés mellett több mint 120 lelkes résztvevője volt, mindkét napon zsúfolásig megtöltve az Apor Vilmos konferencia termet. Nívós előadótól lélekemelően kiváló előadások hangzottak el, utat mutatva az ország jövő erkölcsi felemelkedése felé és megerősítve a Gondviselés támogatásába vetett bizalmunkat.

Kállay Emil piarista atya megnyitójában a filozófus Nitzschét idézte, aki szerint korunkban az „igazság halott”. Ma nem a fegyverkezés és a gazdasági világválság a legnagyobb probléma. „Haladás-Haszon-Hatalom” lett a hármas eszme a világban és az Igazság még kis betűvel sem szerepel közöttük. Szinte teljesen elvesztettük az igazság iránti fogékonyságunkat, minden válságunk gyökerén ez rágódik. Az Igazság nem valami, hanem Valaki, maga Jézus Krisztus a megtestesült Igazság. Ő azt akarja, hogy tanítványai is tanúskodjanak az Ő Igazságáról a világban. Ezért a Hatalom minden kísértésével szemben az Igazság oldalán kell kitartanunk, akkor is, ha ez a mindennapi életben sok nehézséggel – akár az élet feláldozásával is jár. Ilyen szellemben keressünk kitérésai pontokat népünk erkölcsi mélyrepüléséből.

Böjte Csaba testvér a Szellemi-lelki Hétvége résztvevőihez szóló üzenetében kifejtette, hogy bár gazdasági világválság és mindenre kiterjedő krízis szorongatja az elpogányosodott világot, új szívvel és lelkesedéssel kezdjünk neki a 2009/2010-es esztendőnek, magunk elé állítva példaként Szent István királyunkat. Jézus mindig életerővel, bizakodva tekintett a jövőre. A kilátástalan, szörnyű korszakokat is szent kegyelmi időnek tekintette, amely alkalmas a szeretetre, a jóságra és a világ megváltására, a pogány világból egy új világ megteremtésére. Szent Istvánban ugyanez a hatalmas optimizmus élt, hogy népének mentalitását, életformáját sikerrel kereszténnyé tegye. Jézus példájára Ő is társakat keresett ahhoz, hogy országalapító munkáját sikerre segítsék. Mi se keseredjünk el a körülöttünk zajló gyűlölködéstől és síránkozástól, hanem Istenben bízva álmodjunk meg egy szorgalmas munkából születő, békés, boldog új kort. Nem szabad hagynunk, hogy a minket körülvevő elkeseredett pogányság legyőzzön bennünket. Jézus és Szent István nyomdokaiba lépve fogjunk össze és szenteljük meg ezt a világot. Különösképpen pedig tekintsük a 2010-es esztendőt Szent István évének.

„Szembesülés nemzeti hibáinkkal és felelősségünkkel” c. bevezető előadásában *Kesselyák Péter*, az Albertfalvi Keresztény Társaskör Szent Mihály Akadémiájának szervezője felvetette a kérdést: vajon nem illúzió-e kitérésai pontokat keresni Magyarország erkölcsi mélyrepüléséből nekünk, maroknyi szentimrevárosi közösségnek? Amit tenni tudunk, az a lehetőségek felmérése és saját példamutatásunk lehet. Minden gyógyításhoz helyes diagnosztika szükséges, ehhez pedig az első lépés leggyakoribb nemzeti hibáink őszinte feltárba vétele, amelyek az egész magyar történelem során hozzájárultak balsorsunk alakításához, de most különösen *melegágyát* képezik az ország erkölcsi mélyrepülésének. Ez a melegágy jelenti azt a táptalajt, amin a bűnözés, az erkölcstelenség, az erőszak, a szellemi értékek elleni lázadás fel tud virulni, az értékes törekvések pedig el tudnak sorvadni. Ilyenek:

- *A magyar szalmaláng.*
- *A reménytelenség, kétségbeesés, végső soron az öngyilkosság.* Hányszor nyugszunk bele az úgymond változtathatatlanba, ami pedig nem az, sportolóink hányszor omlanak össze az első sikertelenség után és veszítik el a mérközést.

- A könnyű *megalkuvás*, ami a kommunista rendszer máig ható öröksége.
- A *közösségi összetartás hiánya*, ami kiszolgáltatott helyzetbe sodorja a közösséget. Amikor az utcán az eltömődött lefolyóárok tisztítására a falu képtelen összefogni, inkább nyakig úsznak az árban egy felhőszakadás után.
- A népbetegség számba menő *panaszkodás*, miközben nálunk sokkal rosszabb helyzetben lévő népek tudnak mosolyogni keserves mindennapjaik megélésekor. Tanuljunk Olofsson Placid atyától, aki a szovjet gulágot megjárva arra tanít, hogy a legsúlyosabb megpróbáltatás közepette is vegyük észre azt, ami örömet nyújt, mert ez segít panaszkodás helyett fölülelemelkedni problémáinkon.
- A *közöny és a felelőtlen nemtörődömség*, ami a legsúlyosabb következményekkel járt történelmünk során mindenkor, óriási szellemi vérvesztéseket okozva. A buddhizmusban ezek a mulasztás jellegű bűnök *főbűnök*, amelyek egyenesen a pokolba vezetnek. Sajnos a kereszténységben elsikkadnak az aprónak vélt bűnök között, hiszen a Tízparancsolatban nincsenek nevesítve.
- A *laza fegyelem*, ami ellen ma sem teszünk sokat. Amikor az ebéidő órákig tart, az ígéretek és határidők nem teljesülnek, a hirdetmények pedig elavultan lógnak a falon.
- A *tisztességtelen előnyszerzés társadalmi megtűrése*, amikor eltűrjük, hogy magasabb költségeket számoljanak fel, hogy a lógást is munkának lehessen feltüntetni, hogy a borraló akkor is járjon, ha semmilyen ellenszolgáltatást nem kapunk érte. A bűn társadalmi tűréshatára ma Magyarországon sokkal magasabb százalékos szinten húzódik, mint régen. A tisztességtelen előnyszerzés terén speciális magyar jelenség a *leszázálekolt nyugdíjasok magas aránya*. Ha valaki nem akar dolgozni, könnyen el tudja intézni orvosával hogy kisebb egészségkárosodás esetén is leszázálekolják, ennek terhét pedig gátlástalanul a társadalomra hárítja.
- Szomorú mai „hungaricum”-ot jelent a *gyermekáldástól való félelem*. A magyar ember szeretné gyermekeit tejbe-vajba fürösztetni, és ha ez nem megy, akkor aggályoskodik. Nem vállalja a nehézségeket. Társadalmi méretekben kishitű és kényelemszerető, amivel nemzetünk sírját ássa meg.
- A *hősi elszántság hiánya*. Bár ezért senkit sem lehet egyénileg elmarasztalni, van tanulnivalónk más nemzetektől, akik összefogással kritikus helyzetekben bátor példát tudtak mutatni.

Kitörési pontokat keresve, tennivalóink két részre oszthatók: 1) amit mindannyian megtehetünk és 2) amit társadalmi szinten kell szorgalmaznunk.

Egyéni szinten legfontosabb a felsorolt nemzeti hibáink tudatos elkerülése, közösségi összefogás az élet minden területén, gyermekeink és unokáink feltétlen szülői és tanári tiszteletre nevelése a fogyasztói társadalom divathóbortjainak leleplezésével, a jövő tehetségek kibontakoztatása, egyénileg is felelősségvállalás nemzeti értékeink megőrzésére, kitartás céljaink megvalósításában, vásárlóerőnk 80 %-ának magyar termékek vásárlására történő fordítása, fellépés a visszaélésekkel szemben akkor is, ha ez kellemetlenséggel jár, végül minden tevékenységünkben hit és töretlen optimizmus, hogy a Gondviselés támogatásával Magyarország ki fog lábálni az erkölcsi mélyrepülésből, ha mi is megtesszük érte a magunkét.

Társadalmi szinten szorgalmaznunk kell a szülői és tanári tekintély intézményes visszaállítását, ami az ország jövőjének egyik legfontosabb záloga, a fizikai munka

becsületének visszaállítását, a családi adórendszert max. 20%-os adókulccsal, ami nem ösztönöz fekete munkára és adócsalásra, európai szintű elitképzést a közép- és felsőoktatásban, a hazai geotermikus energiaforrások optimális kihasználását, víztározók és öntöző csatornahálózat kiépítését nagyszabású munkaalkalom teremtéssel, zökkenőmentes generációs őrségváltást a munkahelyeken a tapasztalatok átadásával.

Dr. Harrach Péter, az Országgyűlés alelnöke (KDNP): **„Keresztény társadalmi felelősségünk”** című előadásának bevezetőjében utalt az európai kultúra kétágúságára. A francia forradalom óta a kereszténység mellett megjelent Európában a liberalizmus mint kulturális irányzat és ma ez a kettősség nyomja rá a bélyegét az élet minden területére. A neoliberais kultúra eszmei és politikai képviselője nagy erővel ott van a parlamentekben is. Az abortusz tárgyában a keresztény pártok csatát vesztek, már csak utóvéd harcokat folytathatnak, az eutanázia és a meleg házassága tárgyában viszont a küzdelem még tart. A hagyományos értékek megőrzése érdekében *társadalmi felelősségünk, hogy ne vonjuk ki magunkat a politikai cselekvésből, amelynek a minimuma az, hogy mindenki menjen el szavazni, amikor esedékes.*

Itthon 2002 óta a vállalkozás világából indulva új szemlélet kapott lábra, amely gátlástalan gazdasági és politikai célokat tűzött maga elé, erkölcstelen, önpusztító és környezet pusztító atmoszférát teremtve a közéletben. *Ez az irányzat felelős a társadalom jelenlegi morális állapotáért is*, kétségbe vonva az alapvető erkölcsi normák érvényességét. A hagyományos értékek melletti kiállás egyik fő területe ma a parlamentben a családvédelem, olyan érvekkel, amelyek lehetőleg a keresztény értékrenden kívül állók számára is elfogadhatók, ez pedig a gyermekek érdekeinek védelme. Harrach úr az erkölcsi mélyrepülésre jellemző példaként említette, hogy a korrupció elleni törvény mellett a legkorruptabb párt egyik képviselője érvelt arcátlanul a parlamentben, még a Bibliát is idézve mondanivalójához.

A hazai válság mélységét ezután demográfiai adatokkal támasztotta alá. Évente 35 ezerrel kevesebb gyermek születik, mint amennyien meghalnak. A gyermekvállalási elkötelezettség hiányzik a fiatalokból, elterjedt az élettársi kapcsolat, az első gyermek vállalása a tanulási idő kitolódása miatt átlag 28 éves korra tolódott, családonként az átlagos gyermeklétszám 1,3, iskolázottaknál csupán 1,1, az iskolázatlanoknál 3. Minden harmadik gyermek házasságon kívül születik. A cigányság helyzetének javítása össz-társadalmi érdek, de egyfelől elfogult „jogvédők”, másfelől előítéletes hozzáállásuk bajkeverése helyett keresztény megoldásra van szükség: esélyt adni mindenkinek, hogy becsülettel megtalálja helyét a társadalomban. A hazai válság velejárója a *biztonság* hiánya. Kilábalni csak úgy lehet, ha *rendezetté tesszük a világot magunk körül*. Erős, politikamentes rendőrségre van szükség. Válságban van az oktatás is. Helyre kell állítani a szülői és tanári tekintélyt. Ennek megvalósításához a kulcs a családok kezében van, de a média szerepe is nagyon fontos.

A világméretű gazdasági és erkölcsi válságot a Szentatya szerint a minden áron való profit maximálás szándéka okozta, miközben az állami felelősség és kontrol visszaszorítása volt a jelszó. A válság kitörése után pedig most az állam szerepvállalásáért és támogatásáért kiáltanak.

A válságból való kilábaláshoz itthon új szemlélet megjelenésére van szükség, minden keresztény embernek nagyobb részt kell vállalnia a politikai cselekvésből. Hamis az a nézet, hogy „tartsuk magunkat távol a politikától, mert ott sáros a pálya”. Bár igaz, hogy például a parlamentben a politikai energiaráfordítás 90 %-a fölöslegesen megy veszendőbe, legalább 10 % a társadalom számára hasznos tevékenységre jut. A reménytelenséget le kell küzdenünk, optimizmusra van szükség.

Három intézményben kell megtalálni a válságból való fő kitörési pontokat:

1. A *család intézményét* erősíteni kell. Ide tartozik a gyermekek biztonsága, a munka megbecsülése, a helyes családtámogatás és a család-barát környezet kialakítása.

2. Az *iskola* töltse be azt a szerepet a nemzet életében, amit be kell töltenie.
3. A *média* álljon a társadalmi célok szolgálatában. Hála Istennek, az utóbbi években pozitív változások történtek ezen a téren. Új sajtó, új TV csatornák és rádiók nyíltak meg a hagyományos erkölcsi értékek védelmében.

Mindezek felhasználásával az erős közösségek rendezett világát kell kiépíteni hazánkban.

Dr. Hoffmann Rózsa országgyűlési képviselő, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem tanszékvezetője „**Erkölc és köznevelés**” c. előadásában egy rövid történelmi visszatekintést követően mélyreható elemzésnek vetette alá a rendszerváltozás után kialakult oktatási helyzetet. Kezdetben nem volt oktatáspolitikai stratégia, csak 1993-ra készült el az oktatási törvény, egy évvel később azonban megindult az a liberális bomlasztási folyamat, amelytől az oktatás mélypontra jutott és ma is szenved. A négyéves Fidesz-kormányzás 1998 és 2002 között ugyan javított valamit a helyzeten, de nem mindenben. 2002 óta az oktatási törvényt 33-szor módosították, nincs kiszámíthatóság a közoktatásban. A liberális értékrend azt diktálja, hogy az *oktatás piaci alapon tekintendő szolgáltatás*, ami alapvetően ellentmond a keresztény elveknek. A szolgáltatás gazdasági kategória, amit a megrendelő igényei szerint kell teljesíteni és megfizetni. Ha nincs rá pénz, akkor be kell csukni a boltot. Az oktatás ezzel szemben *küldetést* jelentő feladat: a felnövekvő fiatalok nevelésének elősegítése, hivatás-tudattal, szakmai tudással, tisztességgel és a társadalom bizalmát élvezve. Mária Terézia óta ez az állam feladata. A liberális politika az oktatást kiszolgáltatja a diákok és szülei igényeinek, akik kellő szakértelem híján és a reklámoktól félrevezetve adhatják meg, hogy mit szeretnének. Elhiszik, hogy a gyerek érdeke, ha nem kell keményen tanulnia, ha nem kell házi feladatot készítenie. Az anyanyelv oktatására sincs szükség, elég az angol nyelv, mert az hasznos. Márpedig 5000 éves alapelv az, hogy az oktatásnak az anyanyelvre kell épülnie. A liberális elv szerint minden érték relatív, dönts el te magad, hogy mi a jó és mi a rossz. Nincsenek normák, az erkölcs léte is megkérdőjelezhető. Alsó tagozaton rendeletileg megtiltották a buktatást és az év-ismétlést, aminek egyértelmű üzenete a gyerekek számára, hogy *nem kell a kötelességedet teljesíteni*. Sokan nem írnak házi feladatot, tanszereiket büntetlenül eldobálják. És ez az ominózus rendelet ma is érvényben van.

2003-tól a Nemzeti Alaptantervből kimaradt az irodalom, a történelem és a földrajz, ami pedig a *nemzeti műveltség foglalatát jelenti*. Arany János Toldi-ján és Petőfi költeményein keresztül erkölcsi tanulságokat és hazaszeretetet szívtak magukba a tanulók generációkon keresztül. E tantárgyak helyett ma *kompetenciákat* ír elő az Alaptanterv, ami a multi cégek igénye a fogyasztói társadalom kialakítása érdekében. Céljuk, hogy a kompetenciák vértessék fel a tanulókat munkavállalói képességgel, de amire nincs szükség, az a műveltség, különösen pedig a nemzeti műveltség. A művelt ember ugyanis gondolkodik, esetleg nemet mond a gazdasági és politikai reklámokra és hazugságokra.

A kitörési pontot ebből a helyzetből a köznevelés és az erkölcs újbóli összekapcsolása jelentheti. A KDNP keretében népes szakmai csapat dolgozik az új köznevelési stratégián, amelyet reményeink szerint a jövő év tavaszán működésbe lehet hozni. A stratégia tézispontjait „Iskola/Erkölc/Tudás” címmel egy elkészült füzet foglalja össze, amely átfogóan tárgyalja a köznevelés, szakképzés, felsőoktatás és felnőttképzés rendszerének újjáépítését. Az új stratégia fontos része a nemzeti műveltség kereteit biztosító tantervek megalkotása és az 1985 óta megszűnt külső szakmai (szakfelügyelői) ellenőrző rendszer visszaállítása. A tankönyvpiacra is rendet kell teremteni, ma több tantárgy esetén 16-20 engedélyezett tankönyv közül lehet választani, amelyek javarészt politikai hátsó szándékkal készültek.

A professzor asszony ezután a család, az iskola és az egyházak szerepét és egymáshoz való viszonyát elemezte az erkölcsi nevelés szempontjából.

A *családok* szerepe az erkölcsi nevelésben döntő fontosságú lenne, de ez a szerep sajnos ezer sebből vérzik. Pedagógus tapasztalat, hogy egy 30 fős osztályban átlag 5-6 olyan

tanuló van, aki rendezett családi körülmények között él, ahonnan erkölcsi magatartást is hozhat magával. További 5-6 gyereknél csonka a családi környezet vagy nagyszülői nevelés érvényesül, míg a többiek semmilyen nevelést nem kapnak otthon. Ilyen körülmények között zömmel *erkölcsi analfabéták* kerülnek ki az iskolából, akik aztán „szétmarják” a társadalmat. A családra erkölcsileg hatni sajnos nehéz és 1-2 generációnak kell felnőnie addig, amíg a család ismét visszanyerheti majd méltó szerepét az erkölcsi nevelésben.

Az iskola (és az óvoda) erkölcsi nevelésben betölthető szerepe a siralmas családi körülmények miatt felértékelődött. A pedagógusnak 15 éven át van lehetősége nevelni. Külső jogszabályi segítségre is szükség van: *vissza kell hozni a tananyagba az erkölcsi értékeket hordozó tartalmakat*. Hadd lássa a társadalom felülről is, hogy többé nem a bűn jelenti az erényt.

Téves az a nézet, hogy az erkölcsi nevelés azonos a hitoktatással. Szükség van kötelező etikai oktatásra, de ha „botcsinálta” módon végzik, az többet árthat, mint használ. A tanárképzésben ezért alkalmassá kell tenni a pedagógusokat arra, hogy sikeresen vállaljanak részt az erkölcsi nevelésből az etika oktatása révén is. Ettől függetlenül az önkormányzati iskolákban is biztosítani kell a *hitoktatás* lehetőségét, akár a mulasztást elkövető igazgatók büntetésével is.

Ami az egyházi iskolákat illeti, az 1948-as államosításig a magyar közoktatás 60 %-a volt a kezükben. 1950-től 8 szerzetesi iskola kapott működési engedélyt, majd 1989-től ismét nagy számban alakultak új egyházi iskolák, ma részarányuk 6 % a közoktatásban. Az egyházi iskolákba egyre több gyermek jelentkezik. A nemhívók számára is vonzóak, mert eredményesebb nevelést folytatnak, mint állami társaik. Egységes normarendszerük van, náluk senki sem kérdőjelezi meg, hogy az erkölcsi alapot a Tízparancsolat jelenti.

Végül szó esett a pedagógusok méltatlanul alacsony fizetéséről, amely 1946-tól kezdve a korábbinak egyötödére csökkent. Ennek orvoslását ma csupán napirenden tarthatjuk.

A nagyszerű előadást követő felszólalások három fontos kiegészítő javaslatot hoztak felszínre. Kállay Emil atya felvetette a pedagógus pálya *elnőiesedését*, amit lehetőleg ellenkező tendenciájúvá kellene tenni a jövőben. Valaki javasolta, hogy a pedagógiai pályán vezessenek be alkalmassági vizsgálatot. Egy harmadik hozzászólás ösztönözni kívánta a vállalatokat, hogy a szakoktatásban vállaljanak aktív részt. Felvetődött még az az aggály, hogy a tervezett közoktatási reform megvalósítása vajon nem ütközik-e az Európai Unió valamilyen előírásába. Az előadónő megnyugtatta a hallgatóságot, hogy bár a liberalizmus terjeszkedése Európa-szerte károsan befolyásolja az oktatást, olyan uniós előírások nincsenek, amelyek a magyar reform elé akadályt gördítenének.

Gróf Klebelsberg Kunó művelődési programja és munkássága (filmvetítés)

Szakály István rendező 4 részes dokumentumfilmjének harmadik része került vetítésre „*Klebelsberg, az országépítő*” címmel. Az 50 perces filmvetítés előtt összefoglaltuk a film első és második részének tartalmát:

A fiatalabb generáció előtt alig ismert gróf Klebelsberg Kunó, aki a XX. század legnagyobb, Széchenyi Istvánhoz hasonlítható magyar országépítője volt. Trianon után egy szellemileg romokban heverő, kilátástalan jövő előtt álló országot indított el a kulturális felemelkedés útján átütő sikerrel. Életműve lelkesítő példakép és ötletforrás a számunkra, amikor ma az ország erkölcsi mélyrepüléséből való kilábalás útját keressük. Kultuszminiszteri pályafutása 1922-től 1932-ben bekövetkezett haláláig páratlanul gyümölcsöző 10 évvel gazdagította a magyar kultúrpolitikát. A nemzetet a sírgödör széléről emelte fel a Kárpát-medencében kivívott, keresztény nemzeti alapokon nyugvó magyar kultúrfölény szférájába. Teljesítménye mindmáig példátlan az egyetemes kultúrtörténet színpadán is.

- 1922-ben megmentette a Magyar Tudományos Akadémiát a kényszerű feloszlatástól, működését újjászervezte,
- létrehozta az egyetemektől független kutató bázisokat,
- modernizálta a Nemzeti Múzeum, az Országos Levéltár és egy sor más közgyűjtemény működését, a tudományos kutatás szolgálatába állítva őket,
- megépíttette az Országos Levéltár új épületét a Várban, amely a Parlament után talán a legszebb építészeti remekművünk,
- a Trianonban külföldön maradt kolozsvári egyetemet Szegedre, a pozsonyi egyetemet Pécsre telepítette, Debrecenben új egyetemet alapított, létrehozta a Testnevelési Főiskolát,
- megalapította a berlini, bécsi és római Kollégium Hungaricum-okat az európai szintű magyar elitképzés jegyében és az általa alapított Ösztöndíjtanácson keresztül több, mit 6000 diáknak biztosított külföldi tanulmányutakat pályázati alapon,
- megszervezte a polgári iskolai tanárképzést,
- létrehozta a tanyai iskolák rendszerét, 2500 iskolatermet és 500 tanítói lakást építtetett, a tantermeket ellátta korszerű oktató eszközökkel, térképpel, vetítő berendezéssel, gramofonnal,
- modern falusi könyvtárakat és népművelési intézményeket hozott működésbe,
- a rádió műsorszórás és filmgyártás jelentőségét felismerve népművelő műsorok és oktatófilmek készítését kezdeményezte,

Elérte, hogy 1926-tól az 1929-es gazdasági világválságig Magyarország éves nemzeti jövedelmének 10 %-át fordították oktatásra és kultúrára. Klebelsberg oktatási- és kultúrpolitikája harmonikus együttműködésben valósult meg a történelmi egyházakkal, aminek eredményeképpen Magyarország hatalmas szellemi előnyre tett szert a harmincas évek elejére.

A bevezetőt követő filmvetítés (III. rész) bemutatta a magyar egészségügy mérföldkövét jelentő szegedi klinikák, valamint a Fogadalmi templom és a Dóm-tér építkezését, a Szegedi Egyetem fizikai-kémiai-biológiai műhelyeinek új otthonát, a Szeged-Csanádi Egyházmegye püspökségének és papi szemináriumának új épületét, a később nemzetközi hírnévre szert tett Szegedi Ünnepi Játékok elindítását, külföldön dolgozó neves hazai tudósok, így Szent-Györgyi Albert hazahívását, aki az új biokémiai kutató műhelyben állította elő a C-vitamint, amiért 1937-ben Nobel-díjat kapott. Mindez Klebelsberg Kunó kiváló szervezőképességének és személyes karizmájának köszönhető, amellyel a megálmodott koncepciótól a működőképes megvalósításig vezette programjait.

A Klebelsberg által megalapozott magyar kultúrfölény hosszútávú gyümölcsei a kiművelt emberfők, az erkölcsös közgondolkodás és a hazafias áldozatvállalás területén jótékonyan hatottak még a veszített II. Világháború után is. Nem túlzás, ha azt mondjuk, hogy bűvópatakok gyanánt ennek az erkölcsös és hazafias közgondolkodásnak - a Klebelsberg-féle kultúrfölénynek - volt köszönhető, hogy a kelet-középeurópai országok közül egyedül Magyarország szállt szembe 1956-ban a kommunizmussal, hogy példát mutasson a világnak.

A péntek délutáni program záró eseménye a Szent Margit Gimnázium kápolnájában 2002 júniusában elhangzott **Szent Margit mise** ősbemutatóján készült video-felvétel volt, az ifjúkori szerző, Kesselyák Gergely (ma az Operaház karmestere) vezényletével. Az előadások szombaton reggel folytatódtak.

Székely András, a Semmelweis Egyetem tudományos munkatársa „**Magyar lelkiállapot**” c. előadása nemzetközi statisztikai háttérrel mutatta be a magyar társadalom jellegzetes lelki tulajdonságait, miszerint nagyfokú *individualizmus* és *betegesen kiemelkedő bizonytalanság-kerülés* jellemzi társadalmunkat. A bizonytalanság-kerülés alapvető oka az **anómia**, vagyis a társadalmi azonosság-tudat és bizalom hiánya, ami - a kiszámíthatatlan hazai játékszabályok

miatt - szorongásra, bénultságra, vagy agresszív kitörésre vezethet. Az anómiás állapot jellemzői:

- a társadalmi normák és erkölcs meggyengülése,
- szolidaritás és jövőkép hiánya,
- krónikus stressz és egészségromlás,
- demográfiai válság,
- érvényesülni csak a szabályok áthágásával lehetséges.

Ehhez néhány kísérő nemzetközi statisztikai adat, amelyben kiemelkedünk: adócsalás: 82 %, utcai szeméttelés: 78 %, gyorshajtás: 70%, megvesztegetés elfogadása: 50 %, míg más európai országokban ezek a százalékos társadalmi mutatók lényegesen alacsonyabbak.

Az előadó külön foglalkozott 1956 után a nemzettudat szándékos elfojtásával, amelynek célja egy értékrenddel nem rendelkező, magányosan szorongó, könnyen manipulálható embertípus kialakítása a fogyasztói társadalom érdekeinek megfelelően. A fogyasztói embertípus jellemzői:

- alapvető életcélja a fogyasztási cikkek megszerzése,
- az emberi kapcsolatok szolgáltatási cikké alacsonyodnak nála,
- az erkölcsi elveket semmibe veszi, az abortuszt természetesnek tekinti,
- közösségi együttműködés helyett rivalizálást folytat.

Egy közvélemény-kutatás szerint a világ 120 országa közül Zimbabwe után Magyarország a legreménytelenebb ország. Demográfiai helyzetünk a környező országokhoz viszonyítva a legrosszabb (-3,1 % fogyás/év).

Székely András ezután a családi, munkahelyi és vallásos közösségek szerepét elemezte. A *családi közösség* emberformáló szerepe nélkülözhetetlen, mert értékrend-, alkalmazkodás- és stressz-tűrő képesség forrása. Hasonló szerepe lehet a jó *munkahelyi közösségnek* is. A *vallási közösségek* szerepe sarkalatos volna, de sajnos mindmáig gyenge. A vallásosság 1970-ig csökkenő volt, azóta növekvő. A nemhívők aránya 30 %-ról 25 %-ra csökkent, míg a rendszeres vallásgyakorlók aránya 2006-ban 12 % volt. A diplomások körében a vallásosság polarizálódik, egyaránt nő a hívő és a nemhívő diplomások száma, de reményt nyújt a fiatal hívő diplomások létszámának erőteljesebb növekedése.

Végül az előadó kitért a magyar egészségi állapot jellemzésére. A nagyfokú *anómia* következtében statisztikai adataink 1960 óta jelentősen romlottak. A legnagyobb romlás a 45-70 év közötti férfiak halálozásában mutatkozott. Ma ebből a korosztályból 10-12 ezerrel többen halnak meg évente, mint 1960-ban. A várható élettartam férfiaknál 68,6 év, nőknél 76,9 év, ami férfiaknál 8 évvel, nőknél 5 évvel alacsonyabb az Európai Unió jelenlegi átlagánál.

Kitörési pontként jelölhető meg a *magyar nemzettudat erősítése* az oktatás, a média, és a közösségi szerveződés területén, a *törvényi játékszabályok kiszámíthatóvá tétele* és egy reális *nemzeti jövőkép* kialakítása, amely mögé a társadalom többsége felsorakoztatható.

Dr. Jelenits István volt Piarista rendtartomány főnök „**A magyarországi tanító szerzetesrendek szerepe az ifjúság nevelésében - a múltban és ma**” címmel áttekintést nyújtott a „tanító szerzetesrend” fogalmának történelmi kialakulásáról. Pannonhalmán a bencés szerzetesek megtelepedésével 996-ban létrejött az első hazai egyházi iskola. Minden szerzetesrend nevelte, oktatta a saját rendjébe belépő fiatalokat, később velük együtt világiakat is. A cél – a bibliai és egyházi ismeretek elsajátításán túl „írástudók” képzése volt. A 15. században a könyvnyomtatás elterjedése új helyzetet teremtett. Érdemessé vált sokak számára megtanulni olvasni, és ezen keresztül jól felhasználható ismeretekre szert tenni. Plébániai iskolák alakultak, majd megjelentek a valódi tanító szerzetesrendek, amelyek a civil ifjúság nevelésére szánták életüket. Kezdetben a jezsuiták

látták el ezt a feladatkört, jóllehet eredeti céljuk nem a tanítás volt. Nálunk a török hódoltság idején a reformáció tűzte ki először célul az ifjúság nevelését és erre a célra kollégiumokat hozott létre. Ezt követte az ellenreformáció, amelynek során a jezsuiták is „akcióba léptek”. 1561-ben Nagyszombatban hozták létre első iskolájukat és a 18. század közepére már 37 iskolájuk volt. Középiskoláikban világi tudományokat is tanítottak, de alapjában véve harcos, vitára kész kereszténységre neveltek. A gazdag mezővárosokban telepedtek meg és a tehetősebb rétegek gyermekeit oktatták. Modernebbek voltak a protestáns iskoláknál, tananyagukban már Newton fizikája is szerepelt. A magyar történelem-tudat kialakítása is náluk kezdődött el. Közben 1642-ben Podolinban megtelepedett az első valódi tanító szerzetesrend, a *piaristák*, akik – szemben a jezsuitákkal - a szegény gyermekek ingyenes oktatására összpontosították energiájukat. A török hódoltság után Szegeden is megtelepedtek. Elvük volt, hogy lehetőleg minden fiúgyermek járjon iskolába. Tananyagukban szerepelt a műszaki rajz, a térképészet és a kereskedelmi számtan, csíráiban tőlük indult el a magyar műszaki értelmiség képzése.

1721-ben a kálvinista Rómának számító Debrecenben is sikerült gyökeret verniük, ahol akkor 3 katolikus család élt. Debrecen úgy kapott királyi városi címet, hogy ennek fejében engedélyt kellett adnia a piaristák megtelepedésére. A piaristák diákjaikat a Hortobágyról és a környező falvakból toborozták, ahová a reformáció szele még nem ért el. Ingyenes kollégiumi helyeket biztosítottak a szegény diákoknak, bevezették a francia nyelv oktatását, behozták a bécsi zenei kultúrát a városba, amivel egy csapásra versenyképesek lettek a Debreceni Református Kollégiummal. Nemes versengés indult meg a két felekezet között, aminek a nyertese végül is a magyarság egésze lett. A bécsi hatalommal szemben még hallgatólagos szolidaritást is vállalt a két fél egymással.

1773-ban a jezsuita rend feloszlatása miatt a jezsuita iskolákat más szerzetesrendek vették át az országban, így a bencések, ciszterek, premonstreiek és a piaristák. Mária Terézia oktatási törvénye nyomán pedig új versenytársként megjelentek az állami iskolák, felekezeti semlegességet hirdetve. Döntő jelentőségű volt, hogy *a hazai szerzetesi iskolák felvállalták az államilag elismert bizonyítvány kibocsátásának kötelezettségét olyan feltétellel, hogy az egyházi iskolákban csak az lehetett tanár, aki állami egyetemen szerzett diplomát.* Más országokban, ahol az egyházi iskolák nem vállalták fel ezt a kötelezettséget, többnyire elsorvadtak.

Jelenits tanár úr őszintén beszélt a gondokról is. A 19.-20. század folyamán jelentős problémaként bontakozott ki, hogy a műveltség és a kereszténység – kettészakadt jégtáblaként - kezdett elválni egymástól, ami sajnos egyre inkább megviselte az egyházi iskolákat. Neveltjeik közül a legtudósabbak és a legkeresztényiebbek már nem voltak azonosak. Gondolkodó embereket neveltek és nevelnek, akikben a jámborság és a műveltség nincs mindig harmonikus összhangban, akik közül sokan a „megkísértett hit” állapotában, magukkal is küzdve keresik az Isten felé vezető utat, mint például Ady Endre vagy Babits Mihály.

Trianon újabb nagy próbatétel elé állította a tanító szerzetesi iskolákat. A határainkon kívül rekedt iskolák nem találták meg az ottani többséggel való keresztény párbeszéd fonalát. Jobban ragaszkodtak magyarságukhoz, mint keresztény értékeikhez, és ez lassú elsorvadásukhoz vezetett.

Ami a *női szerzetesi iskolákat illeti*, nagyon fontos nevelési feladatot láttak és látnak el, szép hagyományaik vannak, miközben gyakran érte és éri őket a szűk látókörűség és maradiság kritikája – nem mindig alaptalanul.

Összefoglalva: tanuljunk hagyományainkból, amikor a jövőbe nézve építkezni akarunk.

Szkaliczki Örs ciszter szerzetes tanár „**A magyarországi Ciszter szerzetesrend szerepe az ifjúság nevelésében a múltban és ma**” címmel visszanyúlt a ciszter szerzetes rend gyökereiig. A 6. században Szent Benedek által alapított bencés rend volt az, amelyből később, a 11. században a szerzetesi regula szigorításával a franciaországi Róbert apát és 20 társa kivonult Citeaux (Cistercium) pusztájába remete életmódot folytatni. Az új rend innen kapta a nevét. Közülük kiemelkedő szerepet játszott Szent Bernát, akit később tévesen a Ciszter rend alapítójának neveztek. 150 éven át Európa-szerte virágzott a rend, sok kolostort alapítottak. Nálunk először 1142-ben a Bátaszék melletti Cikádon, majd 1182-ben Zircen létesült ciszter apátság és az erdélyi Kerc-en is megtelepedtek. A rend a 13. század végétől veszített erejéből. A török időkben 18 apátság szűnt meg, majd az 1700-as évek elején újjá éledt a rend francia szerzetesek betelepítésével Zircen, Szentgotthárdon és Pásztón. 1773-ban, a jezsuita rend feloszlata folyán került sor arra, hogy a remete életmód feladásával 1776-tól tanító rendi megbízatást vállaljanak és átvegyék a tanítást az egri, pécsi, és székesfehérvári jezsuita iskolákban. 1879-ben megkapták a bajai Ferences gimnáziumot is, majd 1912-ben Budapesten a Váli utcában indult meg a Szent Imre Gimnázium 3 ciszter atya vezetésével. A gimnázium 1920-ra fejlődött fel 8 osztályossá és 1929-ben költözött be mai épületébe (hála Klebelsberg Kunónak is). 1948-ban az államosítás vetett véget a ciszter gimnáziumok működésének. A szerzeteseknek 1949-ben rendházukat is el kellett hagyniuk, 61-en közülük nyugatra távoztak és az Egyesült Államokba mentek, ahol a texasi Dallasban 1956-ban katolikus egyetemet alapítottak, majd 1962-től angol nyelvű gimnáziumot is létrehozottak.

Itthon 1989 volt az új kezdet. Ötből 4 gimnáziumot visszakaptak. 1997-től a budai Szent Imre Gimnázium is visszakertült a rend birtokába, de sajnos hivatáshiánnyal küzdenek. A budapesti, pécsi és székesfehérvári gimnáziumban 2-2-2 szerzetestanár működik, Egerben csak világi tanárok oktatnak.

*Ami a kitorési pontokat illeti, Szkaliczki atya Barsi Balázs gondolatát tette magáévá, miszerint új szerzetesi iskolák helyett inkább **katolikus kollégiumokat kellene alapítani**. Saját tapasztalata alapján tudja, hogy a kecskeméti Piarista Gimnázium kollégiumában töltött évei mennyire meghatározóak voltak számára. **A kollégium sokkal több alkalmat nyújt a nevelésre, mint az iskola. A kollégiumi környezet közösség-formáló ereje és nevelési hatásfoka lényegesen jobb, mint az iskoláé.** A kollégiumoknak komoly szerepe lehetne a katonai szolgálat megszűnése folytán a fiúk rendre, fegyelmezettségre nevelésében is.*

Szkaliczki atya górcső alá vonta az egyházi iskolákban is jelenlévő koedukációt, ami több okból nem túl szerencsés. A fiúk később érnek, mint a lányok és érdeklődési körük lényegesen különbözik. A lányok a lexikális tanulásban, a fiúk a kreativitásban jobbak. Az életkori sajátosságok illetén szétválása közös nevelési módszerekkel nem fogható igazán össze.

Végezetül, a 800 éves ciszter múlt tanulságai azt mutatják, hogy mindig sikerült kijönni a gödörből és ez reményt nyújt arra, hogy a Gondviselés segítségével a mai hiányosságok is leküzdhetők lesznek.

Perczel Tamás, a Szent Imre Gimnázium tanára „**Mitől lesz egy tanárnak tekintélye diákjai előtt?**” címmel rendkívül aktuális, életszerű témát feszegetett. Szembe állította a régi hagyományos, „hivatalból kijáró tisztelet” elvén alapuló tanári tekintélyt a mai liberális szellemű tanári tekintélyfosztottság állapotával. Mindkét véglet elvetendő. A régi tanári tekintély fegyelmet biztosított az órákon, de a diákok számára félelem és megaláztatás forrása is volt egyben. A diáknak általában nem lehetett igaza és örülnie kellett, hogy tanulhat. Ezzel szemben ma a diáknak „jogai vannak” a tanáraival szemben amit érvényesíthet, elvárja, hogy egyéni tanrenddel szolgálja ki őt az iskola és pl. akkor érettségizhessen, amikor kedve telik rá. *Ma a tanárnak meg kell küzdenie a tekintélyért.* Az élet más területén sem jár ingyen a tekintély: a karmesternek, az edzőnek vagy a papnak

sincs tekintélye, ha nem áll hivatása magaslatán. Endrédi Vendel ciszter tanár és zirci apát öt pontban foglalta össze, hogy mi a tanári tekintély titka: 1. Szeresse a saját tantárgyát. 2. Szeresse diákjait. 3. Felkészülten menjen be az órájára. 4. Kipihent legyen, ne vegyék észre rajta a fáradságot. 5. Noteszét hordja mindig magával és imádkozzék diákjaiért.

Az előadó mint volt budapesti piarista diák, saját tapasztalataiból állított magának követendő példákat mind az öt pontra: 1. A biológia, mint tantárgy szeretetét Pázmándi tanár úrtól tanulta meg. 2. A diákok szeretetét Farkas István tanár úr (Lupusz) példája véste a szívébe, aki nyári szabadságán is sorközösségben osztozott diákjaival. 3. A felkészültség példajaként Havas István tanár úr történelem órát idézte, aki – ha kellett - eljátszotta a török basát és életszerű parlamenti vitafórumot szervezett Bismarck kancellár tanításakor. 4. A kipihenség és kiegyensúlyozottság példája gyanánt Jelenits tanár úr angyali nyugalmát és jó humorát hozta fel, akit nem lehetett soha kihozni a sodrából. 5. A diákjaiért érzett felelősség mintaképének pedig Havass József tanár urat tartotta, aki finoman eltérítette őt a matematika tanári pályától, de bátorítást és vigaszt nyújtva, nehogy kedvét szegje. Így lett biológia tanár.

Perczel tanár úr összefoglalva három sarkalatos kritériumot fogalmazott meg, amitől egy tanárnak tekintélye lehet diákjai előtt: 1. a tanár személyisége legyen *hiteles*, azaz életmódja legyen összhangban vallott elveivel, 2. legyen mindenben *következetes* és 3. legyen *valódi értékek közvetítője*, amivel diákjai érdeklődését megragadhatja és tiszteletet ébreszthet bennük a tantárgy, a megismert világ, az emberi személyiség és ezen keresztül Isten iránt.

Dr. Beer Miklós megyéspüspök „Az ország erkölcsi megújulásának távlatai” című előadásában az ország gazdasági és erkölcsi válsága mögött meghúzódó lelki nyomorúságot emelte ki, amelyből kilábalni csak hiteles emberekkel és az egymás iránti bizalom visszaszerzésével lehet. A jövő évben reményeink szerint új, felelős kormány alakul, de nem szabad elbizni magunkat, mert az ország talpra állása nem a politikusokon fog múlni. Nekünk magunknak van szükségünk belső reformra és szemléletváltásra. Két példa áll előttünk: egyrészt a két világháború közötti Magyarországon Klebelsberg Kunó, Bethlen István, Teleki Pál és mások kiváló államférfiúi munkássága nyomán megtapasztalt nemzeti felemelkedés, másrészt Dél-Korea példája, ahol 30 évvel ezelőtt egy elmaradott és eladósodott ország karizmatikus vezetője TV beszédben meggyőzte a lakosságot, hogy mindannyiukon múlik a kilábalás. Spontán akció indult, az emberek összekuporgatott pénzükből önzetlen adományokat nyújtottak, ékszereiket, értékeiket odaadták, hogy az ország szabaduljon meg az adósságtól. Sikerral tették és utána Dél-Korea elkezdett rakétaként felfelé ívelni. Ma a világ egyik legfejlettebb országa, dzsemborit és olimpiát rendezett. Nálunk itthon sajnos hiányzik a nemzeti kurázszi. ***Kitörési pontokat keresve mégis egy sor erőforrás tálcán kínálkozik:***

Első reménység a család. Hála Istennek egyre több nagyszerű család van. A püspök úr saját családi környezetét is példaként állította, ahol 50-100 fős nagy családi közösség jön össze egy-egy jelentős alkalommal, belső kohéziós erők tartják össze őket szeretetben, nincs egyetlen válás sem és családonként 2-5 gyermeket nevelnek. Nagymaroson, Gödöllőn, Szolnokon sorra családközösségek alakulnak, ahol közösségenként 4-5 sokgyermekes család segíti egymást, kölcsönösen vigyáznak gyermekeikre, együtt nevelik őket, lelki programokat, kirándulásokat, játékokat szerveznek közösen, ha kell munkával, anyagiakkal támogatják egymást.

Második reménység a cserkészet. A cserkész-pedagógia ma is használható és aktuális. A cserkészletben a gyermekek önfegyelmet, becsületet tanulnak, megbarátkoznak a természettel és rácsodálkoznak a teremtés csodáira, a rájuk bízott feladatok kapcsán tudatosodik bennük a felelősségérzet. A püspök úr maga tíz cserkészszakot szervezett korábban, amelyek lelkesítő személyes élményt jelentettek számára. A váci egyházmegyében számos cserkészcsapat működik.

Harmadik reménység az egyházi zene vonzása. Az 50-60-as években az egyházi kórusok megtartó erőt képviseltek és ma is keresztény közösségformáló szerepük van, különösen a fiatalság számára. Például a váci székesegyházban rendezett országos kórustalálkozó októberben 1500 lelkes résztvevőt mozgató meg.

Kiváló nevelő eszköz a sport. Reggel 6-kor az uszoda Vácott tele van edzésen résztvevő gyerekekkel. A sport belső fegyelemre, céltudatosságra, kötelesség teljesítésre, ha kell áldozat vállalásra tanít. A jól teljesített nap után este az igazi sportoló már nem kívánczik diszkóba menni.

Közösségformáló erő a testvér-települések kapcsolata és az egyházmegyei találkozók szervezése is. A testileg-szellemileg gazdagabb közösség karolja fel a gyengébb társ-közösséget. A keresztény segítségnyújtásnak nagyszerű formája ez. Számos nógrádmegyei példa van erre.

Isten rajtunk keresztül akar hatni, segítséget nyújtani másoknak. Jézus a kenyérszaporításkor a tanítványok kezébe adta szétosztásra a kenyeret és azt mondta: „Ti adjátok nekik enni”. Állás-ajánlással is segítsük egymást, ha tehetjük. Az üresen álló balatoni nyaraló kulcsát oda lehet adni más családoknak is, hogy távollétünkben ott üdülhessenek. Jó tanáccsal, anyagi segítséggel óvhatjuk barátainkat, ismerőseinket attól, hogy tapasztalatlanul adósság-csapdába kerüljenek, például lakáshitel felvétele miatt. Ezer módja van a figyelmességnek és az egymás megsegítésének.

A püspök úr kritikus szemmel feltette a kérdést: *katolikus egyházunk vajon miért oly erőtlenség és tehetetlen?* A papság részéről azért, mert a mise, temetés, esketés, keresztele nem elég. Az Egyház nem stólapénzeket beszedő szolgáltató vállalat. Nem tud közelebb kerülni az emberek szívéhez, ha őszinte törődéssel, személyes problémáikra történő odafigyeléssel, segítségnyújtással nem fordul feléjük. A hívek részéről pedig legtöbbször hiányzik a katolikus felelősségtudat és áldozatkészség az Egyház megfelelő anyagi támogatására. *Legalább a Hit Gyülekezetének színvonalát el kellene érniük az egymással való törődés és az anyagi áldozatkészség tekintetében.* A püspök úrnak egy zsidó ismerőse felvetette: „Ti miért nem segítitek egymást úgy, mint mi zsidók? Mi, ha valakit bánthanak, rögtön mellé állunk, a jó álláshelyekre pedig beajánljuk egymást.”

Nagy hiba egyházon belül az összefogás hiánya. Miért van egy sereg párhuzamos katolikus sajtókiadvány? Miért van három katolikus rádió? Szétforgácsoljuk erőinket és anyagi lehetőségeinket. Példa értékű és életszerű keresztény szellemiséget képvisel a Képmás magazin, amelyet a váci püspökség havonta 1 millió Ft-tal támogat. A külföldi zarándok utaknak sem most van az ideje egymás segítése helyett. Fatimában nem hallgat meg jobban a Szűzanya, mint Máriabesnyőn. Aki meg akar térni, az itthon térjen meg.

A kitörési pontok keresése közben az egyik legnehezebb kérdés a cigányság erkölcsi, anyagi és kulturális felemelése. A püspök úr szerint ehhez egy új szerzetesrendre lenne égetően szükség.

Összefoglalva: lényeges, hogy a belső megtisztulás induljon el. Legyünk a „föld sója”, amely felkelti a minket látók Isten utáni szomjúságát.

*A püspök úr előadása után az Albertfalvi Keresztény Társaság szendviccse, süteménnyel és üdítő itallal vendégelte meg a résztvevőket, majd délután a program ifjúsági vetélkedővel folytatódott, amelyen a Szent Imre Gimnáziumnak egy fiú- és egy leány csapata, valamint két felnőtt csapat vett aktívan részt a hallgatóság élénk érdeklődése mellett. A vetélkedő szervezője és házigazdája **Dr. Winkler Gusztáv**, a Budapesti Műszaki Egyetem docense volt. A vetélkedő **„Legyünk büszkék a múltunkra”** címet viselte. Történelmi, irodalmi, földrajzi és zenei villámkérdésekkel bombázta a ringbe szállt csapatokat - nagy sikerrel.*

A szombat délutáni program ezután filmvetítéssel folytatódott. Párkányi Szabocs dokumentumfilmje került vetítésre a **KALOT mozgalomról**. A KALOT mozgalom (Katolikus Agrárfjúsági Legényegyletek Országos Testülete) a két Világháború közti Magyarország egyik példa értékű közművelődési vívmánya volt amelyet Kerkai Jenő jezsuita atya kezdeményezett és alapított 1935-ben. Négy jelszavuk volt:

- Keresztényibb embert!
- Műveltebb falut!
- Életerős népet!
- Önérzetes magyart!

XII. Pius pápa 1939 szeptemberében áldását adta a mozgalomra, amely virágkorát 1942-44 között érte meg, amikor a visszacsatolt erdélyi és felvidéki területeken is kibontakozott. 1500 legényegylet működött az országban félmillió létszámmal, 20 népfőiskolát szerveztek, ahol 800 férőhely állt rendelkezésre bentlakásos tanfolyamok tartására. 1940-től Érden létrehozták a népfőiskolai központot is, ahol a mozgalom vezetőinek kiképzése folyt. Zászlajukra tűzték a nagybirtokok felosztását, az egyházi birtokokét is, amiért a hazai püspöki karban eleinte nem voltak népszerűek.

Kerkai atya kezdetben egy tanyán szervezett lelkigyakorlatokat szegény parasztfiataloknak. Mozgalom-szerte a lelkigyakorlatok tárgya volt: „*Ismerd meg önmagadat. Ki vagy te? Tudd hogy mit akarsz. Legyen célod az életben!*” A kapu nyitva állt más felekezetűek és nem vallásosok számára is, de erkölcsi magatartás alapján megválogatták, hogy ki csatlakozhat hozzájuk. A papokat, tanítókat tömegesen megnyerték a mozgalomnak. Háromnapos tanfolyamokat szerveztek a falvakban csütörtöktől vasárnapig az erkölcsi feddhetetlenség, az általános műveltség és a nemzeti hovatartozás tudatának erősítésére. A tanfolyam résztvevői vasárnap bemutatót tartottak a falu népe előtt és elmondták, hogy mit tanultak a hét folyamán, felléptek énekléssel, szavalattal, tánccal. A legényegyletek tagjainak megbecsülése országszerte magasra szökött, felnéztek rájuk, „kapósak” voltak „háztűznézőben” a lányos házaknál. A kéthetes bentlakásos tanfolyamokon a résztvevőket elvitték múzeumlátogatásra, csillagvizsgálóba, színházba, Budapesten a Várba, a bazilikába, a Városligetbe, megtanították a kultúrált étkezésmódra, etiketre. Erdélyben Szervátiusz Jenő szobrászművész fafaragó tanfolyamokat tartott a székely parasztfiataloknak. 1942-ben Csíksomlyón a pünkösdi búcsú alkalmával 600 fős szabadtéri lovasjátékot rendeztek és 600 fővel adták elő a „Dúsgazdag és a szegény Lázár” c. misztériumjátékot.

Az erkölcsi nevelés és a kultúra terjesztése mellett súlyponti feladatnak tekintette a KALOT az agrárfjúság mezőgazdasági, szakmai képzését is, hogy felkészítsék őket a korszerű gazdálkodásra. Ezüstkalászos és aranykalászos tanfolyamokat szerveztek növénytermesztésre, faápolásra, kertészkedésre, állattenyésztésre. A legjobban végzeteket meghívták az érdi vezetőképző központba, ahol agrárkereskedelmi és biztosítási tanfolyamokat végezhettek. Ennek célja a keresztény agrárkereskedelem erősítése és anyagi tőkegyűjtés volt a falusi gazdálkodás színvonalának emelésére.

A KALOT mozgalom keretein belül harmonikus összhang volt a magyar és a nemzetiségi csoportok között. A mozgalom német, szlovák, rutén ajkú tagjai anyanyelvükön kapták meg az anyagokat és anyanyelven tartották foglalkozásaikat. Kerkai atya egymás tiszteletére, kulturális örökségeink kölcsönös megbecsülésére tanította a mozgalom résztvevőit. Ugrin József, az érdi Népfőiskola igazgatója visszaemlékezve három dolgot emelt ki a mozgalom jellemzésére: 1. *Népi mozgalom volt* (a falusi gondok, igények, remények programját hordozta). 2. *Történelmi mozgalom volt*: szolidaritást jelentett a legszegényebbekkel. 3. *Forradalmi volt*. Nem valaki ellen, hanem *valamiért*.

1946-ban Rákosi betiltotta a mozgalmat. Kerkai Jenő atya 10 évet töltött börtönben „népellenesség” címen. Az érdi népfőiskolai központot pedig lerombolták. A börtönből szabadult Kerkai atya a halálos ágyán azt hagyta üzenetül számunkra, hogy „Odaátról is

lehet segíteni”. Bizonytalán ő is idefigyel most, amikor minden újjászervezésre vár egy több, mint 50 éves korszak rombolása után.

A filmvetítést követően még egy rövid beszámolóra, majd kerekasztal megbeszélésre került sor.

Kesselyák Péter (Albertfalvi Keresztény Társaskör): A normafai Engesztelés kápolnája és története. Pio atya jövőbe látó szavai Magyarország erkölcsi megújulásáról.

Amikor Magyarország erkölcsi mélyrepüléséből keressük a kiutat, óhatatlanul felmerül a kérdés, vajon hol van az alagút vége? Az emberek általános kiábrándultsága azt sejteti, hogy egy megtisztulni akaró új korszak küszöbén állunk. Merítsünk erőt Szent Pio atya jövőbe látó szavaiból, aki a XX. század legnagyobb misztikusa volt és hazánkról a következőket mondta:

„Magyarország egy olyan kalitka, amelyből egyszer még egy gyönyörű madár fog kirepülni. Sok szenvedés vár még rájuk, de egész Európában páratlan dicsőségben lesz részük. Irigylem a magyarokat, mert általuk nagy boldogság árad majd az emberiségre. Kevés nemzetnek van olyan nagyhatalmú őrangyala, mint a magyaroknak és bizony helyes lenne erősebben kérniük hathatós oltalmát országukra”.

Magyarország megújulásának záloga Szűz Mária tiszteletében rejlik. Szent István királyunk hazánkat a Boldogasszony oltalmába ajánlotta. E szövetség alapján rendelte el Szent László, hogy Szűz Máriát Magyarország Pátronája címmel illessük, és országunkat Regnum Marianum-nak, Mária országának nevezzük.

Az 1992-ben elhunyt Mária Natália nővér – akinek életszentségét és látomásainak hitelességét az Egyház hivatalosan még nem mondta ki – 1941-től kezdődően magánkinyilatkoztatás formájában az Úr Jézus és a Szűzanya üzeneteit közvetítette a magyar katolikus egyház számára. A Szűzanya üzenetben erősítette meg, hogy Magyarországot saját országának tekinti és közölte, hogy *a világméretű engesztelési mozgalomnak Magyarországról kell kiindulnia és elterjednie*. Ehhez egy kápolna megépítését kérte, méghozzá Jézus kívánságára a Normafánál, ahonnan kegyelmeit kiárasztva megtérésre hívhatja az egész világot. Mária egy férfi és egy női engesztelő szerzetesrend alapítását is kérte a magyar egyháztól.

Mindszenty bíboros 62 évvel ezelőtt hivatalosan elismerte az üzenetek isteni eredetét és 1947 szeptember 25-én ünnepélyesen elhelyezte az Engesztelő kápolna alapkövét a normafai Szent Anna-réten. Ezen kívül megalapította az engesztelő szerzetesrend női ágát és annak vezetésével Natália nővért bízta meg. A kápolna azonban azóta sem épült meg és az engesztelő szerzetesrend férfi ága sem jött létre.

Natália nővérnek Jézus látomásban megmutatta azt a papot, aki a szerzetesrend férfi ágát majd meg fogja alapítani. Az emberek megtérése ezt követően fog megindulni és ezután épül majd meg a Világ Királynője Engesztelő kápolna is a normafai Szent Anna réten. Jézus ezen kívül látomásban megmutatta a kápolnát is Natália nővérnek. Kívülről szerény és egyszerű volt, belülről azonban olyan szép, mintha nem is emberkéz alkotta volna. A kápolnában sok csoda történt, testi-lelki gyógyulások és nemzeti zarándokhely lett belőle. A kápolna közvetlen közelében pedig ott állott az engesztelő szerzetesek kolostora és egy *hófehér, kőből épült hatalmas bazilika a Világ Győzelmes Királynője tiszteletére*.

Mindez csodálatos összhangban áll Pio atya látnoki szavaival és reményt, buzdítást nyújthat számunkra, hogy kiválasztottak vagyunk, akiknek mindent meg kell tenniük azért, hogy Magyarország valóban Szűz Mária engesztelő országa legyen a világ színe előtt. Készüljünk hát fel rá. Bőjte Csaba testvér üzenete alapján kérjük ehhez Szent István királyunk segítségét és Pio atya ajánlása szerint Magyarország őrző angyalának támogatását.

Befejezésül egy személyes elképzelés arról, milyen lehetne a Natália nővér által látott és majdan felépítendő hatalmas hófehér bazilika a Világ Győzelmes Királynője tiszteletére. Híres építészünknek, Makovecz Imrének elküldtem egy látványtervet, amely a reykjavíki Hallgrímskirkjának, a világ talán legszebb hófehér templomának a látványát veszi alapul, homlokzatának kontúrvonalát Szűz Mária szétterülő palástjával azonosítva. A mester bámulattal adózott a látványnak. Micsoda élményt jelentene mindannyiunknak, ha megélnénk ennek a bazilikának a felszentelését ott a Normafán!

A XV. Szellemi-lelki Hétvége kerekasztal megbeszélésének felkínált témái

1. Igaz-e, hogy egy erkölcsileg megtisztulni akaró korszak küszöbén állunk?
Ha igen mik ennek a jelei?
2. Melyek lehetnek az erkölcsi megtisztulás kitörési pontjai?
 - az igazság mércéjének feltétlen elfogadása
 - a nemzeti vagyon megőrzése
 - a munka becsületének helyreállítása
 - tisztességes adópolitika
 - hatékony családvédelem
 - következetes számonkérhetőség és számonkérés
 - pártatlan és hatékony igazságszolgáltatás
 - egymást segítő, alkotó közösségek létrehozása és működése
 - a vallási értékek és a kultúra terjesztése minden néprétegben
 - a szülői és a tanári tekintély helyreállítása a köznevelésben és a társadalomban
 - hatékony elit-képzés megvalósítása a közép- és felsőoktatásban
 - a keresztény nemzeti szellemű média továbbfejlesztése
3. Kiknek a példamutatása lehet vonzó ma az ifjúság és a társadalom számára?
Milyen karizmákra van szükség ehhez?

A kerekasztal megbeszélést Kállay Emil atya, a Szellemi-lelki Hétvége nesztora vezette, résztvevők voltak: Brückner Ákos atya, a Szent Imre templom plébánosa, dr. Párdányi Miklós, a Szent Imre Gimnázium igazgatója és Görbe László atya, a Szent Margit Gimnázium igazgatója. Mindannyian elővezették gondolataikat a fenti témák érintésével és egyetértettek abban, hogy az erkölcsi megtisztulás igényének jelei valóban mutatkoznak körülöttünk, a kibontakozás mikéntje azonban még nem világos. Maradtak nyitott kérdések. Saját magunkban kell elkezdenünk a megújulást, nagy gondot fordítva a keresztény közösségek erősítésére és az iskola kardinális szerepének biztosítására.

A kétnapos rendezvényt **hálaadó szentmise** zárta a Szent Margit Gimnázium kápolnájában, amelyet Kállay Emil atya mutatott be.